

TREF MAGAZINE

Nummer 31 Jaargang 3

mensen van om de hoek

BRECHJE ESMEE RO-MI NOA NINA

TREF

MAGAZINE

over
mensen van om de hoek

TREF Redactie en Informatie:

Aureliavlinder 58 | 8016HC Zwolle | tel. 038-4653244
info@TREFmagazine.nl | www.TREFmagazine.nl

Aan TREF werken mee:

Mathilde van Hulzen, Kees Huis in 't Veld, Janneke Pelle, Bert Schoonhoven, Jenny Kamps, Frans de Jong, Ward de Weerd, Bert Vaatstra, Harry ten Klooster, Roel van Olst en anderen.
Met dank aan alle geïnterviewden.

Niemand wordt met een gebruiksaanwijzing van zichzelf, de wereld of het leven geboren en toch maakt iedereen er op zijn eigen wijze iets unieks van. Iedereen participeert op de een of andere manier in deze maatschappij. Tegelijkertijd wordt onze samenleving steeds harder en voller, mensen zijn gehaast en sneller in hun oordeel en veroordeling.

TREF biedt een plek aan de verwondering over de veerkracht van mensen. Ook zetten we ons met TREF in voor een ideëel doel: het bevorderen van maatschappelijke integratie. We doen dat door mensen uit de hele samenleving aan het woord te laten over hun leven. In TREF tref je maandelijks persoonlijke verhalen van mensen om de hoek. Zij vertellen wat hen beweegt en motiveert, wat hun dromen en passies zijn. Daarmee bieden we niet alleen inspiratie, maar willen we ook een gevoel van verbondenheid oproepen. Want mensen echt leren kennen, doet erkennen.

Adverteren en sponsoren

Voor bedrijven en instellingen vormt TREF een unieke manier om invulling te geven aan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Met een advertentie, donatie of sponsorschap draagt u een steentje bij aan de samenleving. Toon uw betrokkenheid: bel of mail en ontdek de mogelijkheden:
info@TREFmagazine.nl, Mathilde van Hulzen 024-3002133 of Marijke Mosterman 038-4653244.

Doneren

TREF is gratis afhaalbaar. Kijk voor de TREFpunten op TREFmagazine.nl. Als je TREF elke maand wilt ontvangen, kun je een minimale donatie overmaken. Kijk voor meer informatie op onze website: TREFmagazine.nl.

Wanlijner

Als de dagen
korten, lengen
de nachten

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD adverteren, sponsoren of doneren?

Je ziet het vaak niet, maar de meeste mensen zijn op hun eigen bescheiden manier bezig met de 4 P's: Participatiemaatschappij, People, Planet, Profit. TREF vormt voor hen een vooruitstrevend, 'hokjesloos' en daarom uniek podium. Daarom is TREF voor bedrijven en instellingen bij uitstek geschikt om op een unieke manier invulling te geven aan Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen.

Met een advertentie, donatie of sponsorschap in de glossy papieren versie van TREF Magazine en/of op de website draag je een steentje bij aan een betrokken, bewuste, duurzame samenleving. Al vanaf 150 euro per jaar inclusief abonnement zijn er mogelijkheden. Neem contact met ons op, ook voor uw eigen bedrijfsglossy!

Mathilde van Hulzen (024-300 2133)
Marijke Mosterman (038-465 3244)
info@TREFmagazine.nl

YVETTE

IN TREF BI:

DIRK

NORBERT

MARJAN

BRECHJE ESMEE RO-MI
NOA & NINA

Ward de Weerd 20
 Jenny's Bepiegelingen 21
 Janneke's Belevenissen 7
 Amsterdam Outsider Art 16
 Door het oog van TREF 14
 Bert's Beestenboel 16
 De Terechte Kronkel 13
 Kunst: Truus van Buren 12
 Puntenslijper 26
 Mathilde's Recept 27
 (On)gehoord 28

NIEUWE KANS

Als je totaal onverwacht wordt ontslagen na 38 jaar in het grafische vak te hebben gezeten, raak je niet alleen je baan kwijt, maar ook een groot stuk van je eigenwaarde. Het overkwam Dirk Bakker. Hij viel in een diep, diep gat. Twee jaar geleden was hij een wrak. Maar hij hervond zichzelf, mede dankzij zijn vrijwilligerswerk bij kringloopbedrijf Noggus&Noggus in Staphorst. 'Er ging een totaal nieuwe wereld voor mij open!' Nu geniet hij van zijn werk, zijn vrienden en zijn familie met niet in de laatste plaats zijn twee kleindochtertjes.

Marijke Mosterman

Dirk (61) hield van z'n werk. 'Mooi vak, het grafische vak. Ik heb het altijd met alle liefde gedaan. Ik begon in de jaren zeventig, in de periode dat de hoogdruk had plaatsgemaakt voor vlakdruk.' Uit de manier waarop hij het verschil uitlegt, spreekt zijn gevoel voor vakmanschap. 'Bij hoogdruk werden de letters nog echt gezet in van die letterbakken, en dan in spiegelbeeld in de plaat gedrukt. Bij vlakdruk is er sprake van indirecte druk. De plaat is vlak, het beeld op het rubber is omgekeerd.' Dirk begon al jong als drukker. Hij werkte vier dagen per week en volgde een dag per week, vier jaar lang, een grafische opleiding. Daarna deed hij nog een schriftelijke cursus rotatiedrukker. 'Rotatie gaat vanaf de rol', legt hij uit. 'Je hebt ook vellenpersen, daar gaat het per vel. Mij maakte het niet uit wat ik drukte, ik vond het altijd mooi werk. Maar vier kleuren was wel het mooiste, daar kon je je vakmanschap in kwijt.' Hij pakt een TREF. 'Kijk, dit is mooi, gesatineerd papier met allemaal vier kleurenwerk. Dat betekent dat er vier kleuren over elkaar heen worden gedrukt. Als drukker krijg je er een

proef bij en heb je standaardwaarden als referentiemateriaal. Daar heb je meetapparaten voor en je hebt een steunkleur. De rode T van TREF kan daar bijvoorbeeld voor gebruikt worden. Je kunt de kleuren instellen. Als je zwart niet zwart genoeg is, dan doe je er blauw bij. Daar wordt het nog zwarter van.' Hij pakt een papiertje en tekent de machine. 'Hier heb je de vooraanleg, daar heb je de zijaanleg voor het registreren van het papier. Als je dat niet doet, dan krijg je alle vier kleuren niet precies op elkaar en heb je een misdruk. Boven heb je de inktbakken. Het papier rolt er middels cilinders doorheen, tussen plaat en rubber. En dan kom je bij de uitleg, waar het vel voor vel uitkomt en met een poedersysteem wordt behandeld, anders plakt alles aan elkaar. Dan gaat het op pallets naar de binderij.'

Goed in z'n vak

Eind jaren tachtig verhuisde Dirk met zijn vrouw en twee zonen naar Meppel. Twee jaar nadat hij bij een Meppeler drukkerij had gesolliciteerd, kreeg hij op een zaterdag een telefoontje of hij alsnog een functie van A-drukker wilde accepteren. 'Het bedrijf had eindelijk in een nieuwe hal twee enorme machines geïnstalleerd die ze twee jaar tevoren in Italië hadden aangeschaft. Daar hadden ze me voor nodig. Ik had het allang niet meer verwacht, maar ik nam het aanbod graag aan, het was een topfunctie voor mij. Op 1 mei 1986 ben ik er begonnen. Twee weken later hoorden we van collega's in Assen dat mijn oude bedrijf daar failliet was. Ik was net op tijd.' Dirk was blij met z'n werk. 'Waarom ze mij hebben aangenomen? Ik weet het niet, ik was helemaal niet goed in solliciteren, maar ik was wel goed in mijn vak. Daar komt het door, denk ik.' Het ging goed, in die jaren. 'Ik werkte altijd in ploegendiensten, op het laatst in vijfploegendienst. Zes dagen op, vier dagen af. Twee dagen in de vroege dienst, twee dagen in de late dienst en twee dagen in de nachtdienst. Je wende nooit ergens aan en je sociale leven leed er wel onder, maar ik vond het prima, en het tikte lekker aan met de ploegentoeslag erbij.'

Poten onder de stoel weg

Maar vijftientig jaar later ging het mis. 'In 2012 heb ik de zak gekregen', vertelt Dirk. 'Het bedrijf ging in 2009 failliet. Toen heb ik drie maanden bij de deur gelopen en toen werd ik gebeld door het bedrijf dat het had overgenomen. Werkte ik er een half jaar, toen weer een paar maanden bij de deur, toen werd ik weer gebeld. Ik zeg: dat schiet zo niet op. En toen kreeg ik nog driemaal een jaarcontract. Al met al heb ik 38 jaar in het grafische vak gezeten, waarvan 25 jaar bij het laatste bedrijf. Ik heb het altijd met heel veel plezier gedaan, daarom was die klap ook loeihard toen ik plotseling ontslagen werd.' Het kwam dan ook totaal onverwacht. 'Ik had het gewoon niet zien aankomen. We gingen al wel terug van vijf naar vier ploegen, maar het zou allemaal wel goed komen, hadden ze me verteld. Ik zou eindelijk een vast contract krijgen. Dus toen ik op gesprek moest komen, ging ik daar dan ook helemaal van uit.' Dirk weet het nog als de dag van gisteren. 'Ik had gevraagd of het gesprek een dag eerder kon dan 4 oktober, want dat is mijn verjaardag. En dat was prima. Dus ik loop naar de personeelsafdeling en daar kreeg ik het verhaal. "Ja, sorry Dirk, we gaan niet met je verder." Ik zeg: "Wat is dit nou dan?" Het was alsof ze me de poten onder de stoel weg zaagden. Ik zeg: "En twee weken geleden zeg je me nog dat ik een vast contract krijg!" Ja, dat was ook de bedoeling geweest, maar het was anders gelopen, zei hij. Ik ben naar huis gegaan. Ik kon die machine niet meer zien. En het was nog wel de nieuwste pers die er bestond, die machine was wel

zo'n vijftien meter lang en kon wel 15.000 per uur drukken. Collega's hadden er een interne opleiding in Duitsland voor gehad, maar ik niet, dus ik heb me er helemaal op gestort en in vastgebeten, met dat vaste contract in het vooruitzicht. Helemaal voor niks.' Dirk weet tot op de dag van vandaag niet waarom juist hij eruit moest en vijf anderen wel een vast contract kregen. 'Ik heb nog gesprekken gehad met de oude en de nieuwe directeur, ik ben met de andere voormannen gaan praten, ik heb ze er allemaal persoonlijk op aangesproken, maar niemand was zogenaamd verantwoordelijk. Het zou kunnen komen omdat ik nooit een blad voor de mond nam. Ik sprong altijd voor iedereen in de bres. Dan kreeg je een schouderklopje, maar als het er dan op aan komt, laat iedereen je zakken als een baksteen. Op een gegeven moment had ik er ook geen behoefte meer aan om te weten wie me dit geflikt had. Het had geen zin meer. Ik was altijd heel trouw en heel honkvast geweest, maar ik was 58 jaar en ik stond op straat.'

Visioen

Trouw is Dirk ook op het gebied van z'n familie. 'Ik was nog maar negentien toen ik trouwde, maar ik ben nog steeds net zo gek met mijn vrouw als vroeger. Mijn twee zoons zijn getrouwd en hebben elk een dochtertje. Mijn ene kleindochter is zeven, de andere is drie. Ik ben helemaal dol op ze. Als die bij me komen, smelt ik helemaal. Dat is met geen pen te beschrijven. Gelukkig wonen ze allebei in Meppel, de een nog geen driehonderd meter van me vandaan.' Dirk's ouders zijn overleden, evenals zijn tweelingbroer. 'Mijn moeder was nog maar 49, mijn vader 69 en mijn broer is maar 45 jaar geworden. Allemaal hadden ze kanker, ik heb het woord een tijdlang niet kunnen horen, dan werd ik al beroerd. Ik heb ook een hele periode gehad, dan hoefde ik maar wat te voelen, of ik zat al bij de huisarts. Die heeft echt op me in moeten praten voor ik accepteerde dat er niks aan de hand was.' Maar zijn familie heeft altijd veel voor Dirk betekend. En dat was maar goed ook. Want toen hij op die totaal onverwachte manier ontslag kreeg, viel hij in een diepe put. 'Ik heb dik in de shit gezeten, het was een complete burn-out. Kijk, je bent niet alleen je baan kwijt, je bent ook een groot stuk van je eigenwaarde verloren. Op een bepaald moment kwam het zover dat ik aan het Meppelerdiep stond, portemonnee en telefoon in de fietstas, en ik dacht: ik vind het wel goed, het hoeft voor mij niet meer. Maar op de een of andere manier kreeg ik een visioen van die beide kleine meiden, m'n kleindochters, en toen heb ik het van me afgezet. Ik ben totaal van de kaart naar huis gegaan. Daarop kwam ik in de molen terecht van zieleknijpers en psychiaters, daar heb ik bijna een jaar gelopen. Dat hielp wel wat, stapsgewijs. Elke keer als je dacht dat je bijna

bovenaan was, en de rand van de put kon grijpen om jezelf eruit te trekken, gleeed je -ploep- weer terug tot halverwege.' Hij staart nietsziend in de verte. 'Ik kan er nu gewoon over praten, maar ik heb ook wel perioden, dan schiet ik gewoon vol. Het is die eigenwaarde die ze van je afgepakt hebben. Dat neem ik ze nog steeds kwalijk. Er zit, diep weg, nog steeds kwaadheid in mij.'

Bergopwaarts

Twee jaar geleden kwam er een keerpunt in het leven van Dirk. 'Mijn vrouw en ik gingen wel eens naar kringloopwinkel de Groene Cirkel in Rouveen, bij Staphorst. Op een goede dag in april 2012 hing daar een papertje met "vrijwilligers gezocht". Mijn vrouw zegt: "dat is net wat voor jou". Ik liep destijds af en toe rommelmarkten af met spul van zolder en met goederen die mijn vrouw gemaakt had. Dus ik solliciteerde en ik kon wel aan de gang. Ze waren net aan het verhuizen naar Staphorst, waar ze als kringloopbedrijf Noggus&Noggus verder gingen. Eerst ging ik er een halve dag per week aan de gang: kleingoed prijzen. Ik vond dat leuk: dozen uitpakken en dan kijken wat er inzat. Altijd weer een verrassing.' Langzamerhand kwamen er steeds meer dagdelen bij. 'Ik draai nu op de maandagmorgen, op de dinsdag, op de donderdag, op de vrijdagmorgen en op de zaterdag. De spullen vind ik leuk, maar de interactie met de mensen helemaal, en in Staphorst heb je ze in soorten en maten.' Dirk voelt zich er helemaal op z'n plek. 'Ik kwam in een totaal andere wereld terecht. Ik ben hier totaal opgeknapt, de mensen kennen mij niet meer. Collega's die me de eerste keer in Rouveen zagen, zeggen wel eens: "sjonge, wat was jij een wrak." Ze dachten dat het nooit meer wat met me zou worden, zo depressief was ik. Maar het is alleen maar bergopwaarts gegaan. De mensen gaan hier zo anders met elkaar om. Kijk, ik heb vroeger in de drukkerij met sommige collega's vijftientwintig jaar aan de machine gestaan, maar die hebben me laten vallen als een baksteen en me nooit meer gebeld. Hier bij Noggus&Noggus heb je meer dan vijftientwintig vrijwilligers en betaalde medewerkers met wie het klikt, en een baas waar ik heel goed mee kan. Hij kan meteen aan mij zien hoe het gaat. Als ik in een dipje zit, zegt hij: "Dirk, hoe is het?" en als ik dan zeg dat het wel gaat, dan zegt hij: "Nee, eerlijk, vertel eens." En dan vertel ik het gewoon als ik niet goed in mijn vel zit. Je kunt het niet vergelijken met een gewone winkel. Mijn vrouw is hier gewoon om de gezelligheid ook een dag per week begonnen als vrijwilliger. Ze heeft een betaalde baan bij een bouwmarkt, maar laatst vond ze het heel moeilijk toen ze moest kiezen tussen een dagje betaald extra draaien bij die bouwmarkt, of hier de vitrines mooi inrichten. Hier is het altijd leuk, je kunt er jezelf zijn.'

Over de toekomst is Dirk redelijk optimistisch, al zal het financieel nog moeilijk worden. 'Tot december 2016 heb ik WW, daarna ga ik er weer een paar honderd euro op achterruit, als ik in de IOAW voor oudere werklozen terecht kom. Maar ja. We moeten kijken wat er gebeurt. Ik ben 61 en hoewel het natuurlijk heel moeilijk is om werk te vinden, blijf ik het gewoon proberen. Tot die tijd werk ik bij Noggus&Noggus en ik ben op vrijwillige basis barmedewerker in een Cultureel Centrum in De Wijk. We hebben veel lol in het kringloopbedrijf, er gebeurt altijd wel wat. Laatst bracht bijvoorbeeld iemand een opblaaspomp, die we met de compressor hebben opgeblazen om te kijken of er geen lek in zat. Dat is lachen. De baas organiseert een keer of drie, vier per jaar een barbecue, en met een aantal collega's komen we ook privé bij elkaar over de vloer. We hebben een fijne club mensen. Ik kan met recht zeggen dat ik weer ben gaan leven.'

De *TACHTIGER* en de *PIANO*

Het is groot en licht in de kringloopwinkel, maar de piano staat in een donker gangetje. Het prijskaartje - 125 euro - is nauwelijks leesbaar. De man drentelt wat heen en weer tussen de cd's, dvd's en langspeelplaten in wat volgens het handgeschreven bordje de muziekafdeling is. Hij heeft het instrument al lang gezien. Groot en sierlijk is het, maar ook oud en beschadigd.

De man doet alsof hij een cd zoekt. Af en toe pakt hij er één uit een bak om het hoesje te lezen, maar erg geïnteresseerd lijkt hij niet. Wat om zich heen kijkend loopt hij langzaam richting het duister, eerst aarzelend, maar steeds zekerder van zijn zaak. Hij is al lang gepensioneerd, zoals altijd goed gekleed, een gewoonte die hij overhield aan zijn bestaan als boekhouder. In zijn studententijd speelde hij in een bandje. Orkest, zo noemden ze het toen. Hij was toetsenist en leefde voor de solo's. Eenmaal getrouwd, een baan, een koophuis en een gezin, was er voor de muziek geen tijd meer. De kinderen interesseerde het niet en de piano ging bij een verhuizing naar een nichtje dat er erg blij mee was, zo vertelde ze die ene keer aan de telefoon.

Hij opent de klep en streelt de toetsen. Vergeeld zijn ze, of ze lijken het door een gebrek aan licht. Wat zoekt hij hier eigenlijk? Hij heeft een deuntje in zijn hoofd. Koos speelt het op de bas, terwijl Gerrit van achter het drumstel het ritme aangeeft. Ze speelden het altijd als opening van de dansavond. Het wordt tijd dat hij invalt met zijn partij. De man kijkt om, wie ziet hem hier? Zijn vingers wandelen langzaam over de toetsen. Hij schuift de kruk naar achteren en gaat zitten.

Ik weet niet of hij boekhouder was, of hoofdonderwijzer, of wellicht iets met onroerend goed deed. Het niet zo dankbare nichtje verzin ik, en of Koos en Gerrit echt in het dansorkest speelden, kan ik slechts gissen, terwijl ik al veel te lang bij een bak met langspeelplaten voor me uit staar. Ik zoek niets, ik geniet slechts van een geweldig stukje live gespeelde jazzmuziek.

*Janneke Pelle werkt in zorg en horeca,
is koorpianiste, recenseert theatervoorstellingen en
geeft Nederlandse les aan een inburgerende leeftijdgenote.
Bovenal houdt ze van mensen en hun verhalen.
Hierover schrijft ze op weblog.theefiets.nl.*

ULTIEM gevoel van VRIJHEID

Mathilde van Hulzen

Eén keer per week steekt Marjan Knippenberg (36) haar duim omhoog om naar haar werk te gaan. Liften geeft haar het ultieme gevoel van vrijheid. 'Mijn wereldbeeld is erdoor in positieve zin veranderd. Ik heb ontdekt dat er een heleboel aardige mensen op de wereld zijn die anderen willen helpen. Dat maakt me blij. En op mijn beurt maak ik anderen weer vrolijk door te liften.'

Marjan begon in september 2013 met wekelijks liften naar haar werk bij een ziekenhuis. Een paar maanden daarvoor was ze in een opwelling met haar man gaan liften voor een weekeindje weg. 'Dat leek me leuk. Als twintigers hebben we ook wel eens gelift en ik was benieuwd of het nog zou lukken als je er duidelijk niet meer studentikoos uit ziet.' Met haar man ging ze bij de oprit naar de snelweg staan, vlak bij haar woonwijk. Al snel stopte er een Marokkaanse jongen en nam hen mee. 'Dat was een hele mooie ervaring. Op mijn werk en in mijn vriendenkring kom ik nooit allochtonen tegen en tijdens die lift kreeg ik een aantal nieuwe inzichten omdat ik de dingen eens door zijn ogen kon zien. Zo vroeg ik hem of hij wel eens had gelift en toen antwoordde hij: "Je denkt toch niet dat iemand mij meeneemt?". Daar had ik nog nooit over nagedacht, dat het als allochtoon heel anders is om te liften. Dus dat vond ik indrukwekkend.'

Hoe kwam je vervolgens op het idee om naar je werk te liften?

'Door een TEDx-lezing in Maastricht. Het thema van die dag was duurzaamheid en het ging over allerlei duurzame initiatieven die niet standaard zijn. Zo vertelde een wetenschapper dat het in Afrika zoveel leuker en gezelliger is om met de trein te reizen dan hier in Nederland. Daar wordt muziek gemaakt, gedanst en gekletst. Hier zit iedereen chagrijnig voor zich uit te kijken en heb je zelfs stiltecoupés. Hij vond dat erg, dat we het vermogen om contact te maken blijkbaar hebben verloren. Toen bedacht ik dat je dat bij liften wel hebt. Bijna iedereen die je meeneemt, heeft zin in een praatje. Ook ben je anoniem en luistert er niemand mee. Dat is zo bijzonder aan de lift-setting. Bovendien is het milieuvriendelijk en handiger dan carpoolen. Dus waarom zou je niet liften? Ik ben het gewoon gaan doen. En dat bleek heel gemakkelijk!'

Hoe lang duurt je wekelijkse lift?

'Kort! Een kwartier ongeveer.'

Waar gaan de gesprekken over?

'Dat wisselt. Soms vertellen mensen me hele intieme dingen. Laatst vertelde een vrouw spontaan dat haar man een paar maanden daarvoor was overleden. In zo'n situatie hoef ik zelf bijna niets te zeggen, dan wil iemand gewoon zijn of haar hart luchten. Een andere keer is het gesprek juist oppervlakkig.'

MARJAN

Regelmatig krijg ik op de heenweg een lift van iemand die bij hetzelfde ziekenhuis werkt. Dan blijft het meestal bij gepraat over het werk en dat vind ik minder interessant. Mensen zijn meer dan alleen hun baan.

Gesprekken tijdens een lift zijn vaak bijzonder, juist omdat je elkaar niet kent en waarschijnlijk nooit meer tegen zult komen. Ik stap in, ik stap uit en verdwijnt uit iemands leven. Daardoor durven mensen openhartiger te zijn en daaruit ontstaan mooie gesprekken. Dat vind ik boeiend.'

Denk je van tevoren na over het gespreksonderwerp?

'Nee, ik laat een gesprek spontaan ontstaan, dat voelt voor mij het fijnst. Ik word ook wel eens verrast. Zo dacht ik laatst dat een vrouw een collega was omdat ze ook naar het ziekenhuis ging, dus ik vroeg waar ze precies moest zijn. Trok ze helemaal wit weg en zei: "Ik ga voor een vruchtbaarheidsbehandeling". Eerst schrok ik, want ineens was mijn onschuldig bedoelde vraag best onbeleefd. Maar toen zei ze dat ik het wel mocht weten, want ze kende mij toch niet. Niemand wist het verder, alleen zij en haar man. En ik dus. Dat vind ik bij-

zonder. Mensen vertrouwen je hele persoonlijke dingen toe. En dat kan, omdat het anoniem is.'

Wie geven jou een lift?

'Allerlei soorten mensen. Van chirurg tot bouwvakker. Soms zijn het bekende gezichten uit de wijk, een buurman of de moeder van een vriendje van de kinderen. Er is niet een bepaald type persoon dat voor mij stopt. Wel zijn het altijd aardige mensen die een ander willen helpen. De leukste gesprekken heb ik op de terugweg naar huis, dan sta ik op een andere locatie dan bij mijn werk. Dat heeft met het plaatselijke wegennet te maken. Ik ontmoet dan allerlei mensen die ik in de rest van mijn dagelijkse leven niet zo snel tegen kom.'

Hoe ging het de eerste keer?

'Heel simpel. Ik ging met een bordje bij een bushalte naast mijn wijk staan, want daar komt veel verkeer langs en kunnen mensen veilig stoppen. Al heel snel stopte er iemand en het was een leuke rit.'

JAN

Waarom liften er nauwelijks nog mensen?

'Ze denken er gewoon niet meer aan. Maar waarom zou je een kwartier staan wachten op de volgende bus, terwijl er zoveel automobilisten langsrijden die allemaal een plekje over hebben en die jou echt wel mee willen nemen? Daarom heb ik een initiatief opgezet: NederlandLift. Om mensen ervan bewust te maken dat liften een optie is. Via de ANWB mocht ik een enquête houden en daaruit bleek dat twee derde van de respondenten bereid is om een lifter mee te nemen. Er is dus echt geen gebrek aan mensen die je een lift willen geven. Dat ervaar ik in praktijk ook.'

Is liften makkelijker als vrouw?

'Ik denk het wel. Maar ik ken ook veel mannelijke lifters die grotere afstanden afleggen dan ik en dat gaat ook goed.'

Wat vind je precies zo leuk aan het liften?

'Ik word er blij van. Uit onderzoek blijkt ook dat je gelukkiger wordt van contact met vreemden. Het idee erachter is dat je even je vrolijke gezicht moet opzetten als je iemand ontmoet die je niet kent, zelfs al ben je eigenlijk chagrijnig. En dat vrolijke gezicht beïnvloedt je humeur in positieve zin. Als een lift lukt, maakt me dat ook blij, net zoals het feit dat iemand me helpt. Op mijn beurt maak ik ook weer iemand vrolijk, want de liftgever heeft een goede daad kunnen verrichten en soms ook zijn hart kunnen luchten. Mensen vinden het vaak oprecht jammer als het ritje voorbij is.'

Heb je wel eens iets vervelends meegemaakt?

'Nog nooit. Ik vind liften helemaal niet eng, want ik kijk altijd heel goed of ik wel bij iemand wil instappen. Dat doe ik alleen als het goed voelt. Ik volg dus mijn intuïtie. Eerst had ik ook met mezelf afgesproken dat ik niet mee zou gaan als er een auto zou stoppen met drie mannen erin. Ik zou dan iets zeggen als: "Ik vind het heel aardig dat u stopt, maar ik rijd alleen met vrouwen mee". Weten die mannen veel dat dat niet zo is. Maar laatst stopte er toch een auto met drie kerels erin. Met een inleidend praatje heb ik wat tijd gerekt om te kunnen aanvoelen hoe ze waren en ik voelde niks verkeerd. Dus toen ben ik gewoon ingestapt en die jongens hebben me keurig afgezet. Maar zelfs als het mis is, heb je nog volop mogelijkheden om je uit een lastige situatie te redden. Je hoeft dat echt niet lijdzaam te ondergaan. Net zoals bij allerlei andere situaties in het leven is het wel handig om een beetje voorbereid te zijn, zodat je wat opties achter de hand hebt. Maar in principe kan er overal iets gebeuren. Als er een meisje wordt aangerand in de trein, zegt niemand de volgende dag: "Nou, ik ga niet meer met de trein hoor, dat is zo onveilig!". En niemand zegt: "Eigen schuld, had ze maar niet met de trein moeten gaan".'

Lift je maar één keer in de week?

'Ja, op andere dagen ga ik op de fiets. Dat is handiger met mijn gezin en dan beweeg ik ook nog een beetje. Maar ik lift ook wel eens langere afstanden binnen Nederland. Uitstapjes naar familie of vrienden bijvoorbeeld.'

Voegt liften iets toe aan je leven?

'Absoluut! Vooral door de ontmoeting met anderen. In mijn werk kom ik niet met veel verschillende mensen in aanraking, dat vind ik wel eens jammer. Vooral het verrassingselement van het liften spreekt me aan. Als je iemand voor het eerst ontmoet, plaats je die persoon ongewild toch in een hokje. Maar dan zeggen ze ineens iets wat je helemaal niet verwacht. Dat is leuk. En dat maakt ook dat je je ervan bewust wordt dat je mensen niet in hokjes moet plaatsen en niet zo snel moet oordelen over anderen. Mijn wereldbeeld is door het liften heel erg ten goede veranderd. Ik stap wel eens in bij types waar mijn schoonmoeder

ernstige bedenkingen bij zou hebben. En die zetten me dan netjes thuis af, na een leuk gesprek. Dus de volgende keer als ik zo'n type persoon op straat zie, denk ik daar veel positiever over. Liften geeft je meer vertrouwen in je medemens. Je ontdekt dat er een heleboel aardige mensen op de wereld zijn die je willen helpen. Ik kies er bewust voor om mijn leven niet te laten leiden door angst voor anderen, iets wat je door de media vaak wordt aangepraat. Natuurlijk is het een drama als er wel iets ernstigs gebeurt. Maar als je niets meer doet uit angst, wat voor leven heb je dan nog? Je moet die angst niet in alles laten doorwerken.'

Welk gevoel geeft liften jou?

'Vrijheid. Als ik klaar ben met tandenpoetsen ga ik het huis uit en dan zie ik wel. Ik heb er vertrouwen in dat het lukt en het lukt ook altijd. De enige vraag is hoe lang ik moet wachten. Zelden is dat lang, meestal best wel kort, gemiddeld vijf minuten. De verrassing dat je niet weet wie je gaat ontmoeten, het vertrouwen in wat er op je pad komt en dat gewoon laten gebeuren, dat is heel prettig. En dat doen we in onze maatschappij nergens meer, alles is gecontroleerd en gereguleerd. Ik heb een structurele, positieve activiteit in mijn leven ingebouwd om daar af en toe aan te kunnen ontsnappen. Vroeger was ik niet zo'n vrijbuiters. Ik ging wel eens backpacken met mijn man, maar dan zochten we alles van tevoren precies uit. We wilden op vakantie geen tijd verspillen aan problemen die we hadden kunnen voorkomen als we beter voorbereid zouden zijn geweest. Maar nu laat ik de kinderen bepalen wat we doen bij een boswandeling. Als zij een uur bij een paddenstoel willen kijken, prima. Die wandeling is toch het doel niet? Je wilt je kinderen de natuur laten ontdekken en het is veel fijner om je te laten meetrekken in hun verwondering over zo'n paddenstoel. Dan zie je zelf ook weer eens hoe mooi dat kan zijn.'

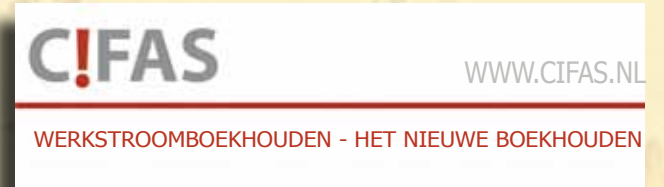
Overweeg je wel eens om ook in je werk meer het 'liftgevoel' in te bouwen?

'Dat is lastig te realiseren, maar ik wil wel graag iets met mensen doen, met luisteren en misschien ook met schrijven. Ik houd een blog bij over de ontmoetingen die ik heb. Daarmee ben ik vrij snel begonnen, na een indrukwekkende lift. Ik stapte in bij een vader en zijn kleine zoontje en ik vroeg of ze op ziekenbezoek gingen. Toen vertelde die vader dat zijn kind voor leukemie werd behandeld. Dat jochie was 3,5 en ze waren al anderhalf jaar bezig en hadden ook nog wel even te gaan. Ik had de behoefte om dat op te schrijven en daar kwamen hele positieve reacties op. Zo komt het dat ik wekelijks een stukje op mijn blog plaats. Maar ik weet nog niet hoe ik daarmee verder ga. In ieder geval blog ik nooit over iemand die ik ken. Zo blijft de anonimiteit gewaarborgd.'

Marjan luistert het liefst naar mensen zonder advies te hoeven geven of iemands problemen te moeten oplossen. 'Het allerbeste is om er niets van te vinden, maar alleen geïnteresseerd te zijn, vragen te stellen en iemand proberen te begrijpen. Voor mensen is het vaak al heel waardevol als er goed naar ze wordt geluisterd. Dat ze hun verhaal veilig kwijt kunnen. Zoals bij het liften.'

De blogs van Marjan kun je volgen op: www.liftgeluk.nl (ook op Facebook)
Meer weten over liften? Kijk op www.nederlandlift.nl

TREF Magazine wordt gesponsord door:

Ook **MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD** adverteerders, sponsoren of doneren?

TREF

MAGAZINE *over mensen van om de hoek*

Je ziet het vaak niet, maar de meeste mensen zijn op hun eigen bescheiden manier bezig met de 4 P's: Participatiemaatschappij, People, Planet, Profit.

TREF vormt voor hen een vooruitstrevend, 'hokjesloos' en daarom uniek podium. Daarom is TREF voor bedrijven en instellingen bij uitstek geschikt om op een unieke manier invulling te geven aan Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen.

Met een advertentie, donatie of sponsorschap in de glossy papieren versie van TREF Magazine en/of op de website draag je een steentje bij aan een betrokken, bewuste, duurzame samenleving. Al vanaf 150 euro per jaar inclusief abonnement zijn er mogelijkheden. Neem contact met ons op, ook voor uw eigen bedrijfsglossy!

Mathilde van Hulzen (024-300 2133) | Marijke Mosterman (038-465 3244) | info@TREFmagazine.nl

DUALITEIT

Truus van Buren
kunstenares

Een krachtig vermogen
op weg naar zijn doel
wordt verstikt.
Verdwenen hoop hangt nog
de teleurstelling te redden.

7

INSPIRATIE EITARIQSI

Ik heb een dierbare vriendin, Gadies. Als zij bij mij in de winkel komt, komen wij vaak te spreken over teksten, over lezen en over schrijven.

Zo ook kort geleden. 'Je weet', zei ze me 'dat mijn zus vandaag trouwt in Marokko. Door omstandigheden kan ik daar niet bij zijn; en daar ben ik verdrietig om. Maar tegelijk ben ik ook erg blij voor mijn zus, van wie ik veel houd. Gisteravond wilde ik haar graag iets schrijven, om te laten weten dat ik in mijn gedachten bij haar ben. Maar ik had werkelijk géén idee wat ik zou moeten schrijven - ik wist alleen dat ik het wilde doen. En het woordje "bijna" dwaalde in mijn hoofd, omdat mijn zus in de afgelopen weken vaak zei: "Bijna is het zo ver...". Ik pakte mijn telefoon -want alleen per sms kon ik mijn zus nog voor haar bruiloft bereiken- en nog steeds wist ik niet wat ik zou schrijven. Maar ineens stond er dit - als je wilt, mag je het lezen.' Dat wilde ik.

'Bijna

*Een zwoele zomeravond - er dwarrelen warme lichtjes om de bruid.
Maak haar nog lichter, onze wonderbaarlijke bruid.
Om haar heen zwiert de belofte van bijna: de dag van morgen.
Innig diep bij de bruid koestert zij haar stilte,
met een verlangen naar daar en dan.
Daar is het stil, als een bijzonder en gelukt geheim.*

Ssssstttt.....

*Laat de stilte verwijlen bij onze bruid, om haar heen.
Voordat het Berber lied kan gaan dansen.
Bescherm onze betoverende bruid, Inshallah.
Kijk en zie de dag van morgen -
die brengt ons allen het verlangen.
Dat ieder en één de bruid wil bewonderen.
Méér dan dat men wil zich bij haar zetelen.
Dichtbij haar bron van wit licht en zuivere schoonheid.
Dichtbij haar troon, schouder aan schouder, zal daar zijn de gelukkigste man op onze planeet.
Gedachten van de bruid nemen haar mee naar hun dáár
Niet ver weg meer hier vandaan.'*

Ik vond het prachtig; en kon me niet anders voorstellen dan dat Gadies' zus heel blij zou zijn met deze sms. Samen spraken we even over het wonderlijke feit dat deze tekst niet was bedacht, maar zich -als een bevalling- aandiende op het moment waarop ze nodig was.

Ik heb een goede vriend, Frits. Hij heeft zichzelf kort geleden de taak gesteld binnen 24 uur een compleet stripverhaal te maken - dus zowel de tekst als de tekeningen. Van het resultaat maakte hij een boekje, waarover hij het volgende schrijft: 'Het verhaal is beter dan ik het zelf schreef: zoals altijd zitten er zaken in die er toevallig in zijn geslopen en die het beter maken dan het door mij bedoeld was. Iedereen die met een beetje inspiratie iets maakt kent dit verschijnsel: het leven beloont elke waarachtige inspanning.'

De formuleringen van Gadies ('ik wist niet wat ik zou schrijven, maar ineens stond dit er') en van Frits ('het leven beloont elke waarachtige inspanning als je met inspiratie iets maakt') verschillen van elkaar, maar de ervaringen raken elkaar wel. Ik vind dit mooi.

(met dank aan Gadies, Badi en Frits voor hun toestemming uitgebreid te citeren).

*Frans de Jong is de uitbater en eigenaar van
antiquariaatje 'De Terechte Kronkel', het kleinste
tweedehands boekwinkeltje ter wereld, gevestigd
aan de Ceintuurbaan nr. 384 in Amsterdam.
Voor meer informatie: deterechtekronkel.nl
Of kijk op facebook: [facebook.com/deterechtekronkel](https://www.facebook.com/deterechtekronkel)
en: [facebook.com/TweedehandsBoekenEnTijdschriften](https://www.facebook.com/TweedehandsBoekenEnTijdschriften)*

LABYRINTH der PARADOXEN

De droomwereld van Norbert de Jong is niet makkelijk voor één gat te vangen. De alledaagse werkelijkheid vermengt zich vaak met figuren die lijken te zijn gekomen uit verre werelden die niet in ons melkwegstelsel te vinden zijn maar meer voortkomen uit het innerlijke heelal van onze kunstenaar. Salamanderachtigen kruipen en kronkelen langs wervellozen die als een soort van toeristen in hun eigen leefomgeving staan. Sommigen versmelten met elkaar terwijl vissen en pluimvee en andere paradijsvogelachtigen rond om hen heen leven zonder scheiding van land en waterlijn. Het lijkt of de wereld van Norbert op het doek moeiteloos uit zijn penseel vloeit, een serene wereld die haaks staat op de hectiek van het echte leven zoals hij die dagelijks ervaart. Soms reiken zijn wezens tot in de hemel en kunnen ze bijna de vogels aanraken, maar veelal dreigen ze verstrikt te raken in hun eigen ruimtegebrek. Je ziet ze in een ongemakkelijke dans al manoeuvreerend hun weg zoeken tussen de reptielen, pluimveeachtigen en andere wezens. Het staat in een enorm contrast met de schitterende kleuren die de kijkers in de eerste instantie op een dwaalspoor zullen brengen. Men denkt aan iets carnavalsachtigs of een bontgekleurd feest. Maar bij langer kijken wordt de kijker langzaam het labyrint ingezogen van paradoxen. Dichter bij huis lijkt het te komen als het decor zich verplaatst naar de Amsterdamse grachtengordel, maar als snel zien we dat sommige trapgeveltjes de vormen aannemen van monsterachtige wezens met een schaapachtige grijns waardoor ze eerder lachwekkend vervreemdend zijn dan dat ze ons angst aanjagen. De penseelstreken verworden tot luchtstromen die het silhouet elegant volgen maar op andere momenten, gelijk als in stripverhalen, het accent aangeven wanneer er chaos heerst of verwarring.

Norbert de Jong heeft inmiddels een hechte band opgebouwd met de Amsterdam Outsider Art Galerie en het van Limmikhof. Hij exposeert daar regelmatig, helpt mee met inrichten en tijdens openingen doet hij de horeca voor de galerie. Bij het zalencentrum ondersteunt hij het team met het klaar zetten van de lunches, borrels en doet hij de zaleninrichting.

Bert Schoonhoven,
Galeriehouder Amsterdam-Outsider-Art.nl

BERT'S BEESTEN- BOEL

Bert Vaatstra is gek op mensen en met dieren. Na veertig jaar bij een boekwinkel op het station te hebben gewerkt, zet hij zich nu vrijwillig in bij het Dierenasiel. Ondertussen verzorgt hij met liefde z'n zes katten thuis, waarvan er eentje maar drie pootjes heeft.

Bert weet hoe diep en sterk de band tussen mens en dier kan zijn. Dus: als het over dieren en mensen gaat, vooral die van om de hoek, moet je Bert hebben. In TREF belicht hij elke maand iemands BEESTENBOEL.

Dit keer ben ik op bezoek geweest in het Kattendorp. Dat ligt in Harfsen en dat ligt tussen Deventer en Zutphen. Het Kattendorp is opgericht in 1985. De leiding heeft Yvette Bakker samen met Harrie. Ze zijn altijd 24 uur per dag aanwezig en hebben het daar druk mee. Yvette heeft ook nog een baan van ongeveer dertig uur per week en dat al dertig jaar lang. Harrie is altijd aanwezig bij de katten. Wisselend hebben ze vier tot zes stageplekken en ze hebben gemiddeld vijf vrijwilligers.

Het Kattendorp is opgericht via de Poezenboot, die in 1966 Amsterdam werd opgericht. In 1969 werd een boerderij met een varkensstal gekocht in Harfsen, speciaal bestemd voor zwerfkatten en katten die moeilijk te plaatsen zijn. Er worden geen katten van particulieren geplaatst, alleen van enkele dierenasielen in de omgeving. De katten die binnengebracht worden verblijven daar tot hun dood. Als ze overleden zijn, worden ze begraven op een speciaal daarvoor bestemd stuk land.

In het Kattendorp leven ongeveer tweehonderd katten. Er zijn verschillende afdelingen. De varkensschuur is voor nieuwkomers. De witte ren -de enige nieuwbouw- is een buitenverblijf met vijf huisjes. De grote ren is aan de boerderij gekoppeld met een apart voederhuis, waar de katten bij slecht weer binnen kunnen eten en drinken. De bosren ligt het verst van de boerderij en daar kunnen de katten zich in alle rust terugtrekken. Ook beschikken ze over drie ruimtes voor katten die tijdelijk in afzondering moeten.

Het is hard werken voor Yvette en Harrie, maar ze doen het met echte dierenliefde. Zelf hebben ze nog twee bejaarde paarden, twee honden, kippen en konijnen. Natuurlijk gaan ze ook op vakantie en dan heeft hun dochter Iris zolang de leiding. Iris werkt bij de Apenheul.

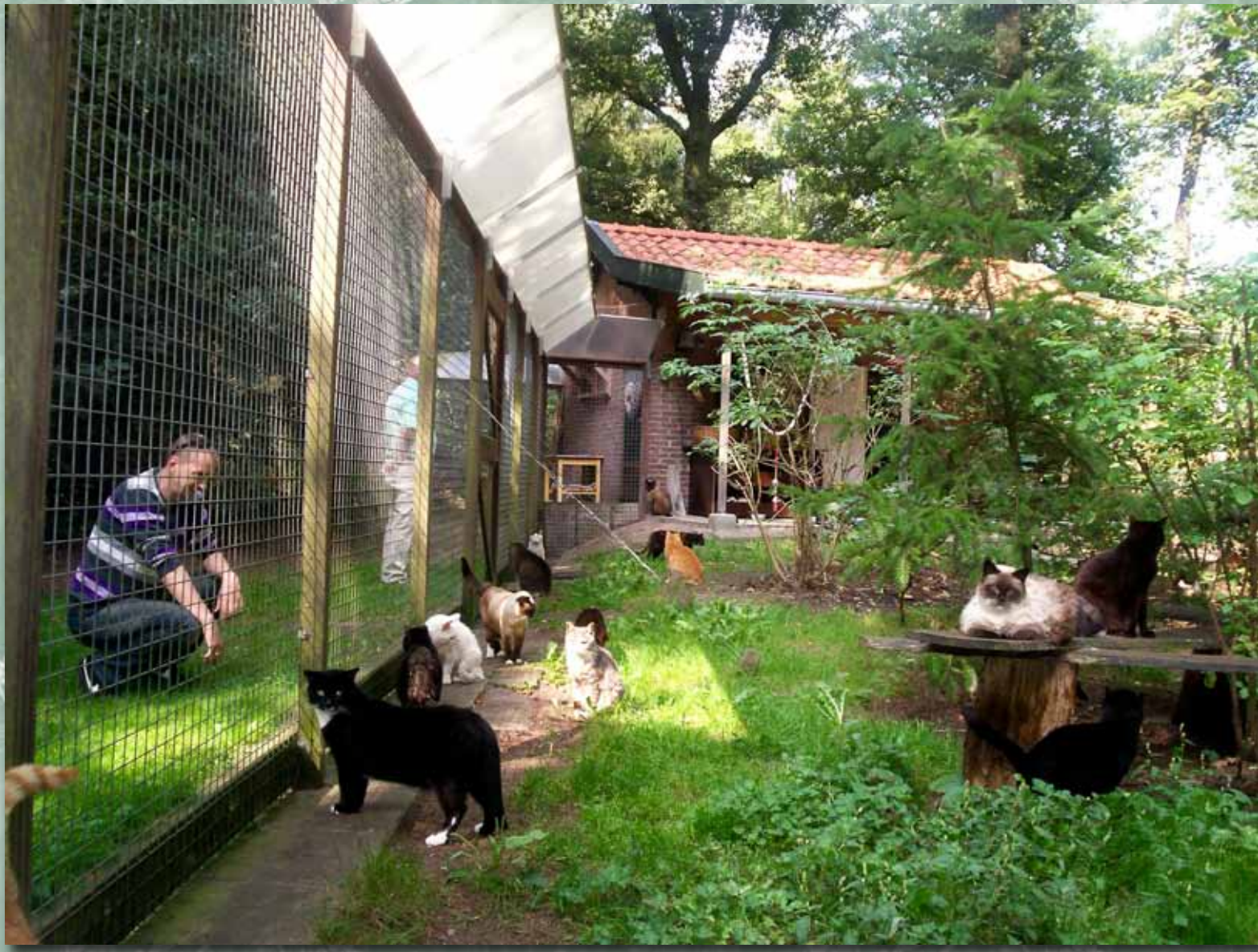
Af en toe hebben Yvette en Harrie nog tijd voor hobby's: paardrijden, lezen en naar het theater en de film gaan.

Het is heel leuk om het Kattendorp te bezoeken. Op internet kun je nakijken wanneer je er terecht kunt en voor andere informatie over het Kattendorp: kattendorp.nl. Je kunt ook donateur worden.

De volgende keer ga ik op bezoek bij... Dat blijft nog een verrassing.

KATTEN DORP

TRANSCENDEREN

kan je leren (zonder kleren)

Fijn dat u er weer even bij bent. Ik wil het vandaag gaan hebben over de 'dans van het leven'. Een ritmische stimulans van de vijf levenslijnen, gedragen door een allure van *wie maakt me wat*. Een knuffelorgie in de blote bast, als u wilt. Eigenlijk niets meer dan een pure beleving van het hier en nu: *Biodanza*. Doe uw schoenen uit, uw sokken ook. Kom, lach en geniet. Lach nog meer en raak me aan. Voel de natuur je beminrend onder de voeten kietelen terwijl al het wereldleed van je af glijdt. Pak je buurman, pak je buurvrouw. Geef ze een hand.

Ik denk dat we inmiddels een goed beeld krijgen van dit fenomeen. Het heeft alles weg van een geestelijke bevrijding met een prijskaartje eraan, gebaseerd op totale improvisatie. Geen danspasje staat vast. Alles mag. Het lijkt te rusten op een goed doordacht stukje theorie. Je spartelt jezelf samen met anderen een doelbewuste kant op: *transcendentie*. Dit is niets minder dan het moment waarop je zodanig boven jezelf uitstijgt dat er een directe, tastbare verbinding komt met het grotere geheel. Je moet het ruim zien.

Bij ieder onderwerp is het een uitdaging om toch een beetje neutraal te blijven. Maar nu zat er op mijn schouder een duiveltje die mij toefluisterde hoe Biodanza een overschatte meergranenhobby is voor gretige, zongebruinde senioren. Het engeltje op mijn andere schouder knikte bevestigend en onthield zich verder van commentaar. Er zat maar één ding op. Een proefles. Ik had me voorgenomen mij niet te laten verleiden door een speelse docente. Ik heb op instructiefilmpjes gezien hoe eng die zijn. En dan nog, bij Biodanza is *sexy time* nimmer het uitgangspunt. Het credo is absolute vrijheid. Dat daar in de praktijk weinig van terecht komt bleek al snel. Hoe verder mijn dansgenoten in hun trance raakten, hoe dichterbij ze kwamen. En bij elke geïmproviseerde beweging was ik juist bang onbedoeld een heupworp in te zetten. Twintig minuten later had ik wonderbaarlijk genoeg nog geen neusbotje geraakt en kwam ik *in the zone*. Ik zag het licht. Dit is het! Het was overigens niet alleen voor mij de eerste keer, ook voor Henry, een vrijgevochte pensionado uit Wijk bij Duurstede. Henry waande zich echter te midden van een paringsdans. Terwijl Anne Murray's *Could I Have This Dance* voor een derde keer voorbij kwam schuurde Henry zijn granietharde roede tegen het bovenbeen van een der aanwezige dames. Het was het einde van zijn *Biodanza experience*. Voor mij bleef het ook bij deze les. Ik transcendeer duidelijk beter onder andere omstandigheden. Ik zeg het maar zo: aan mijn lijf geen polonaise.

Ward de Weerd komt voor in een drukbevolkt woongebied. Het is een nachtmens maar toont zich overdag redelijk begaan met zijn omgeving. Hij observeert het gedrag van zijn soortgenoten en denkt er vaak het zijne van. Je kunt hem regelmatig horen brullen in TREF.

NEW KID in TOWN 2

Bij deze oma hoort ook een opa
Opa heeft zin in zijn eerste kleinkind

De Efteling lonkt
Euro Disney lonkt
De Apenheul lonkt
Zo ook het Dolfinarium

Nog jaren te gaan voordat dit gebeurt
Eerst maar iets kopen voor de trotse ouders

Er gaat een wereld open voor ons
Baby's zijn big business
Commercie alom
Wij tuinen er in
Met open ogen en open portemonnee

De aanstaande opa vindt het al snel welletjes
De aanstaande oma gaat volgende week weer
Samen met de aanstaande moeder
Kwijlen en wegsmelten bij al het moois

Voorpret
Verheugen
Winkelen, boeken en app's
Het kan niet op...
Alles lijkt mooier dan vroeger
De kleertjes, de kindewagens
Dan herkenning
Nijntje, oud maar onveranderd
Nog steeds actueel

Opa worden
Oma worden

Het is gewoon heel bijzonder
Het bijzondere wordt nooit gewoon

Het voorjaar komt steeds dichterbij...

*Jenny Kamps,
mensenmens en oma in wording*

RODE DRAAD: BALLET

Marijke Mosterman

Als je twaalf wordt, gebeurt er veel in je leven. Dan staat de barometer op 'verandering'. Ro-Mí weet er alles van. Nog een half jaartje, dan trekt ze de deuren van de basisschool voor het laatst achter zich dicht. Dan heeft ze haar eerste tournee met het Dansgezelschap Introdans achter de rug. Dan gaat ze misschien wel naar de vooropleiding van de ArtEZ Dansacademie in Arnhem. Ro-Mí is jarig en blikte met vier vriendinnen voor- en achteruit.

Vooropleiding Dansacademie

Ro-Mí: 'Al sinds ik vier ben zit ik op ballet. Eerst moest ik wel eens huilen, omdat ik er nog aan moest wennen. Maar later vond ik het steeds leuker. Mijn moeder vroeg elk jaar of ik misschien eens wat anders wilde proberen: turnen of voetballen of zo. Op het laatste zei ik: "Ik wil niets anders, dit jaar niet en volgend jaar ook niet." En toen heeft ze het niet meer gevraagd.

Ik heb nu tweemaal per week les op de ArtEZ Dansacademie in Arnhem. Ooit had ik er een paar workshops gevolgd en toen zei mijn moeder dat er audities waren. Ik moest er wel over nadenken, want ik was bang dat ik mijn oude balletschool zou missen en ik wou misschien ook wel meer gaan doen met tekenen en ik dacht: ojee, ojee, ojee. Maar ik heb toch de audities gedaan en toen werd ik aangenomen. Het is heel anders, maar ook heel leuk. Je leert niet alleen ballet, maar ook modern en folklore bijvoorbeeld. Het is wel streng, anders leer je het niet goed, maar het is niet streng streng. Als je kletst, of je hebt je spullen niet goed voor mekaar, dan krijg je een strafpunt. En als je drie strafpunten hebt, moet je trakteren.

We hadden een keer een open les en toen kwamen er mensen kijken. Later bleek dat er ook iemand van Introdans bij was, en die heeft zes van ons geselecteerd om mee op tournee te gaan. Het is een dans van een hele beroemde choreograaf, Jiří Kylián, de voorstelling heet "Jarig" en bestaat uit drie delen. Het stuk waarin ik meedoe heet "Kinderspelen". Het gaat over hoe kinderen niet alleen met elkaar spelen, maar ook ruzie maken en dat het er best wel hard aan toe kan gaan. Wij moeten over het toneel rennen, soms ook liggen, en we moeten bijvoorbeeld angst uitstralen als we worden opgejaagd en ingesloten. Gelukkig is het ook romantisch, want twee worden verliefd en gaan op het eind trouwen. We treden tien keer op, in het hele land. Het is heel leuk, hierdoor krijg je nog meer zin om echt balletdanseres te worden. Maar ik blijf ook wel tekenen, denk ik. Dat vind ik ook geweldig.

Na dit schooljaar gaat het allemaal veranderen dus. Ik hoop echt dat ik volgend schooljaar de havo kan gaan doen, want dat kan op het Beekdal Lyceum in Arnhem: de Vooropleiding Dans van de ArtEZ Dansacademie. Dan train je en leer je tegelijk. Maar ik weet nog niet wat er allemaal gaat gebeuren, dat moet ik nog afwachten. Het is spannend, maar ik heb er zin in. Al zal ik mijn vriendinnen wel erg missen!

Zie ook: www.introdans.nl/voorstellingen/jarig

programma
JARIG ²⁵
INTRODANS
VOOR DE JEUGD
artistiek directeur **Roel Voorin Holt**
Rechermeester H.K.H. Prinses Margriet der Nederlanden

Trompe L'Oeil
film *Birth-Day*
Un Ballo
Kinderspelen
choreografie Jiří Kylián

De voorstelling duurt 100 minuten.
Wijzigingen voorbehouden.

Appen

Brechtje: 'Ro-Mí en Esmee en ik kennen elkaar al heel lang, we zitten alle drie op de Vrije School. Daar is het wat vrijer allemaal, je mag meer zelf doen, je werkt samen met anderen, je bent vaak creatief bezig en er wordt heel veel gevierd. Ro-Mí en ik woonden ook bij elkaar in de buurt, dus vroeger speelden we wel vaak samen. We gingen vaak naar de speeltuin en logeerden ook wel bij elkaar.

Ik zat toen ook op ballet. Maar daar ben ik na een paar jaar af gegaan en toen ging ik op een circusvereniging. Leerde ik ballopen en jongleren en zo. Dat was ook leuk. Maar nu zit ik op voetbal, dat vind ik wel geweldig. Ik train twee-maal per week, misschien zou ik er wel verder in willen. Maar wat ik later ook graag zou willen doen is schrijven en tekenen. Ik zou wel schrijfster willen worden eigenlijk. Of tekenaar. Of allebei.

Ik schrijf nu al heel vaak, gewoon tussendoor, op kladblaadjes en zo. Geen sprookjes maar gewoon, verhalen over dingen die ik verzin. En tekenen doe ik ook graag dus. Ik heb ook een tekening voor Ro-Mí gemaakt, als cadeau voor haar verjaardag.

Volgend jaar ga ik denk ik naar het Michael College, de nieuwe Vrije School voor voortgezet onderwijs. Ik zal mijn vriendinnen ook missen, maar we houden vast wel contact. Appen en zo.'

Zusjes

Nina: 'Ro-Mí ken ik via ballet, we zaten in dezelfde groep. Inmiddels ben ik er mee gestopt omdat ik het heel druk had en ook niet meer zo leuk vond. Nu kijk ik of atletiek wat voor me is.

Verder speel ik cello, mijn vader is celloleraar en geeft mij les. Dat gaat prima. Ik zit in het Benjamin Strijkorkest en we treden regelmatig op. We spelen niet van die ernstige klassieke stukken die wel drie kwartier duren, maar leuke muziek en ook filmmuziek. In 2013 hebben we op het Europees Muziekfestival voor de Jeugd in België de eerste prijs Cum Laude gewonnen!

Ik zit nu in de eerste van het gymnasium. Het is heel anders dan op de basis-school, je hebt veel meer leraren en je loopt steeds van klas naar klas met je zware tas. Je hebt meer huiswerk, maar toch valt dat wel mee. Je krijgt nieuwe vakken erbij, zoals wiskunde, en ik krijg ook Latijn en in het tweede halve jaar Grieks. Dat vind ik leuk. Wat ik later wil gaan doen? Ik weet het nog niet.

Ro-Mí en ik zijn altijd vriendinnen gebleven omdat we veel gemeen hebben. We zijn even lang, we hielden vroeger allebei van roze en van ballet, en we komen allebei uit de omgeving van dezelfde stad in China: Qinzhou, en nu wonen we in dezelfde stad in Nederland! Bovendien lijken we wel zusjes!'

Adoptiegroep

Noa: 'Ik woon niet bij Ro-Mí in de buurt, ik ken haar van de adoptiegroep. Dat is een groep mensen met kinderen die gelijktijdig geadopteerd zijn. We komen een paar keer per jaar bij elkaar. Dat is leuk, we hebben wel een band gekregen in de loop der jaren. Verder whatsappen we veel en af en toe logeren we bij elkaar.

Ik heb een microfoonje meegenomen: mijn passie is muziek. Ik speel piano, ik zing graag en ik hou van luisteren naar muziek. Vier jaar geleden ben ik op pianoles gegaan. We kwamen vaak bij kennissen die een piano hadden en ik vond dat heel leuk. Dus nu hebben we zelf ook een piano. Eerst vond ik het oefenen niet zo leuk, maar het gaat steeds beter. Na de basisschool ga ik havo of vwo doen. Daarna wil ik graag naar het conservatorium. Misschien wil ik wel zanglerares worden. Of zelf gaan optreden bijvoorbeeld.

Ro-Mí en ik zijn laatst samen naar de film gegaan: Maleficent. Een soort Doornroosje, maar dan veel mooier, anders. Dat was heel gezellig. We blijven vast altijd wel contact houden in de toekomst.'

Giechelen

Esmee: 'Toen ik viereneenhalf was ben ik op de Vrije School gekomen. Iets later, dat kwam omdat ik leukemie had. Maar dat was toen helemaal over. Ik weet er ook niet meer zoveel van. We wonen een eind van school en worden altijd gebracht, samen met andere kinderen en mijn zusjes. Ik ben de oudste. Het is niet altijd makkelijk, vooral niet als mijn zusje mijn kamer overhoop haalt. Maar het is ook wel weer gezellig.

Ro-Mí en ik zijn enorme giechelkonten. Wij moeten overal vreselijk om lachen altijd. Op een keer moesten we van onze meester achter onze stoel gaan staan omdat we zo hard lachten tijdens het schilderen, maar toen moesten we nog harder lachen, dus dat hielp niet zoveel. Het gekke is dat we wel altijd naast elkaar mogen blijven zitten. Dat komt misschien omdat we toch ook wel goed kunnen samenwerken.

Ro-Mí vroeg of we iets mee wilden nemen wat met onze passies te maken had. Ik heb een professionele tekendoos meegenomen, een schetsblok, klei, een soort houten ding met dubbele punt waarmee je van gareen een slang kunt maken en een loomnaald. Ik hou heel erg van creatief bezig zijn. Ik weet nog niet wat ik later wil gaan doen, misschien ga ik wel naar de kunstacademie.

Ik zit ook op ballet en afgelopen week heb ik spitzen gekregen! Verder zie ik wel wat er allemaal gaat gebeuren na dit schooljaar. We houden natuurlijk wel contact!'

De vijf dames genieten van Ro-Mí's verjaarsfeestje, met de foto's en het interview voor TREF, waarvoor ze zich natuurlijk danig moeten optutten. Ook het radio-interview bij de lokale omroep maakt indruk. Of ze nog een wijze raad hebben voor volwassenen? 'Ze moeten niet zo serieus zijn. Wij hopen dat we nooit zo saai worden en alleen maar zitten te kletsen op feestjes. Je kunt toch ook iets leuks doen? En grote mensen denken alleen maar aan werken, werken, werken, geld verdienen, afwas doen, op tijd thuis zijn en zo. Ze vergeten dat ze niet alleen maar dingen móeten. Ze vergeten tijd voor zichzelf te nemen en te genieten! Eigenlijk is het zieligste van grote mensen dat ze groot zijn. Dat is wel jammer.' En daar zijn ze het allemaal over eens.

Probleem? Leg het voor aan PUNTENSLIJPER

Beste Puntenslijper,

Met mijn man is geen land te bezeilen. Hij is sinds een half jaar werkloos en wordt steeds chagrijniger. Hij komt met moeite zijn bed uit en in plaats van dat hij me nou even helpt met ramen lappen en stofzuigen, zit hij maar te kniezen. Ik probeer hem vrolijk te benaderen. 'Pluk de dag', zeg ik tegen hem. En: 'Breng eens een zonnetje onder de mensen!' Of: 'Ga eens lekker naar buiten'. Ik geef hem van die mindfulness adviezen, dat hij vijf positieve dingen per dag op moet schrijven en dat hij zich moet proberen te ontspannen en relaxen en moet genieten van de kleine dingen. Maar hij wordt alleen maar nukkiger en bozer! Wat kan ik doen?

Een liefhebbende, maar steeds wanhopiger echtgenote Ina

Beste Ina,

Je bedoelt het ongetwijfeld goed, maar ik zou ook gaan steigeren als iemand mij constant liep te vertellen wat ik doen moest. Sterker nog: ik heb er respect voor dat hij nog niet gillend is weggelopen of het servies aan diggelen heeft gesmeten. Al die wijze adviezen van jou zijn betweterige, ongelijkwaardige dooddoeners in de gebiedende wijs. Doe dit, doe dat, doe zus, doe zo. Wie ben jij dat je hem kan vertellen wat hij doen moet? Wat zegt dat over jullie relatie? Je behandelt hem als een klein kind. Daar wordt hij heus niet beter van. Daar krijgt hij alleen maar steeds minder eigenwaarde en zelfrespect door.

Als je adviezen sommeert, suggereer je niet alleen dat jij de wijsheid in pacht hebt, maar ook dat de ander dat niet heeft en er dus niks van bakt. Je bevestigt hem zo in het idee dat hij niks kan en nergens goed voor is.

Iemand die echt het beste met een ander voor heeft, bepaalt niet wat hij op welke manier doen moet, maar geeft hem de gelegenheid, de ruimte, de kans en het vertrouwen om zelf uit te zoeken en aan te geven wat het beste voor hem is. Dusss...

Weg met de gebiedende wijs! Die werkt averechts en is eigenlijk alleen goed voor recepten en handleidingen. Breng eens een zonnetje? Pluk de dag? Doe het lekker zelf!

Met dit in je achterhoofd komen jullie er samen vast en zeker uit, letterlijk en figuurlijk.

Succes!

Puntenslijper

Zeur & Zanik hebben het niet zo op de donkere jaargetijden

Nog 140 nachtjes slapen...

Wat dan?

Dan is het weer lente.

Wat eten we bij *OVERVLOED?*

Dit keer een stukje over de geneugten van zelf geplukte appels. Op een openbaar weiland aan de rand van mijn stad staan wel twintig appelbomen. Niemand plukt ze, terwijl het juist zo leuk is om op een saai zondagmiddag appels te gaan plukken. Je bent lekker buiten, je beweegt met een doel, de appels vallen zo naar beneden en binnen de kortste keren heb je hele dozen vol, gratis. Wat een heerlijke overvloed!

Tijdens het plukken dacht ik aan een jongeman die ik onlangs op tv zag. Hij heeft geschiedenis gestudeerd en schrijft over allerlei ontwikkelingen in de maatschappij. Rutger Bregman pleit voor eerherstel van de utopie. Een basisinkomen voor iedereen, een werkweek van vijftien uur, een wereld zonder grenzen en zonder armoede. Krijgt u al zo'n gevoel van jâ? Let op: utopie betekent zoiets als een onmogelijk ideaal. Toevallig heb ik ook geschiedenis gestudeerd en volgens mij kun je er donder op zeggen dat het fout afloopt als mensen een utopie nastreven. De meeste mensen zijn van goede wil, maar beslist geen heiligen. Wereldvrede is echt een beetje veel gevraagd als zelfs in het relatief kalme en bedaagde Nederland simpele burenruzies al zodanig uit de hand kunnen lopen dat er een rijdende rechter aan te pas moet komen om ze op te lossen.

Maar ik dwaal af. Rutger Bregman liet op tv een grappig filmpje zien waarin een kunstzinnige ontwerper, Thomas Thwaites, probeert om zelf een simpel elektrisch broodrooster te maken, een apparaat dat uit tientallen onderdelen bestaat die op hun beurt weer uit tientallen landen komen. Hij geeft duizenden Engelse ponden uit, reist de halve wereld rond en uiteindelijk fabriceert hij een toaster die het ongeveer vijf seconden doet. Volgens Bregman toont dit aan dat de zegeningen van onze Westerse overvloed en gemakcultuur te danken zijn aan techniek en globalisering. Ik dacht aan mijn appels. Een grote pot appelmoes kost nog geen euro. Economisch gezien slaat het nergens op als ik uren besteed aan het plukken, schillen en verwerken van appels tot moes en taart. Maar mijn levensgeluk stijgt tot grote hoogte als ik in een stuk eigenhandig gemaakte appeltaart bijt, met het plezier van mijn eigenhandig geplukte appels nog in mijn herinnering. Daar kan geen fabrieksappeltaart tegenop. Dat gevoel is onbetaalbaar. En om brood te roosteren heb je helemaal geen toaster nodig.

Pluk eens een appel!
Mathilde

Het filmpje staat op: http://www.ted.com/talks/thomas_thwaites_how_i_built_a_toaster_from_scratch

Eenvoudige APPELTAART

Ingrediënten: 100 gram bloem, 75 gram boter, 60 gram basterdsuiker, ¼ ei, snufje zout, 500 gram zure appels (in stukjes), 60 gram suiker, kaneelpoeder, rozijnen (plus een springvorm van 20 cm middellijn)

Bereiding: Verwarm de oven voor op 160-180 graden Celsius. Doe bloem, boter, basterdsuiker, ei en zout in een kom. Snij de boter klein en kneed dan alles snel tot deeg. Rol het deeg uit tot een ronde lap op een met bloem bestrooid aanrecht. Beboter de vorm, leg het deeg erin, vorm een opstaande rand en druk goed aan. Meng de appels met de suiker, het kaneelpoeder en de rozijnen en leg het mengsel bovenop het deeg. Zet de vorm ongeveer 50 minuten in de oven tot de taart lichtbruin en gaar is.

Tip: appels over? Kook ze tot moes met een kaneelstokje en suiker naar smaak. Haal het kaneelstokje eruit voordat je de moes in schone, uitgekookte potjes schept.

(ON)GEGHOORD

'Ik gaf laatst een lezing bij de Soci-
été de Européenne de Culture, en ik
was daar de jongste', aldus Willem
(86), die het anarchisme niet be-
paald bloeiend zou willen noemen.
-Afluitend een gedicht van Rymke
Wiersma:-

Eenling

nee niet meelopen
niet de groet uitbrengen
hang de vlag niet uit
niet opstaan aan de kant gaan als
wie dan ook
geen plooi geen naad
geen pas

hup ha
hup
ho

eenling
doe je plicht

Bron: Eva Hoeke

'Alles draait om de bereidheid
tot verzet', aldus een Koerd
met stokoude wapens en een
rotsvast vertrouwen in zijn
strijd tegen IS. (Bron: Reuters)

Sommige mensen denken dat iets alleen iets
waard is als andere mensen het willen kopen.
Mathilde van Halzen

*'Wij zijn gedwongen te leven
als een varenskast op een schip
zonder roer en zonder navi-
gatie. Het enige wat je kunt
doen, is surfen op de chaos. Dat
beweer ik al sinds 1991', aldus
Atte Jongstra in het Parool*

'Zoals er zondagen zijn, zijn er ook
zindagen en vooral onzindagen', zei de
lulak en ze draaide zich nog eens om.
(Treffiaanse 'zei'-zegwijze)

Tijdens een stadswandeling opgevangen
gespreksflarden:

'...weet u hier een sportschool in de buurt?'
aldus een knul in trainingstenuue tegen drie
bebaarde mannen in jurken.

'...en ze maken de porties friet tegenwoordig
zó klein!' aldus een Antilliaan die met een
zuinig mondje zijn quim op vier centimeter
afstand van zijn wijsvinger hield.

'...depiep #OERA!!!!' aldus een voltallig
gezelschap in café Van Wou waar de ramen
openstonden tegen een roze peuter op een tafel.

